

BESZÉLŐ TÁJ - TÁJOLÓ BESZÉD

BOLDOGASSZONY TEREMTŐ ANYANYELVE A TÁJBAN, A NÉPSZELLEMBEN ÉS AZ ETNOGENEZISBEN

Jelenünk méltán aggasztó történései egyre égetőbbé teszik annak a kérdésnek a megválaszolását, mi tartotta meg népünket-nemzetünket - Európa legősibb nemzetét(!) - ezer és ezer éven keresztül, annyi viszontagságos történelmi koron át?! A lehetséges válaszokat számos nézőpontból kiindulva kereshetjük, de ha a teljességre való törekvés és a legvégső okok megtalálásának igénye alkotja célkitűzésünket, ajánlott a lehető legmagasabb szemlélődési pontot felvenni, vagyis üdvtörténeti-metafizikai szempontból vizsgálgatni. Ha erre hajlandóak vagyunk s ebből a szemszögből vesszük sorra történelmi sorsfordulóink sorát, élesen láthatóvá válik a két leginkább megtartó erejű tényező: (ős)vallásunk, amely a későbbi néphagyományban kap megfogalmazást és öröklődik tovább és nyelvünk. Jelen dolgozatunk terjedelmi korlátai nem engedik meg az összefüggések, szerteágazó kapcsolatok teljes mélységű kibontását, elemzését, itt csak a legfőbb csapásirányok bemutatására szorítkozhatunk.

Ősvallásunk alapvető sajátosságai

Ősvallásunk nem választható el az emberiség legelső vallási-metafizikai megnyilatkozásától, melyet a kérdés szakirodalma 'kinyilatkoztatásként' tart számon. Egy és ugyanazon világrépről, tanításról és vállalási-megvalósítási eszmerendszerről van szó mind a két esetben. Akkor hogyan lehetséges, hogy nemzetünket ennyi időn keresztül megtartotta, míg másoknál nem ez a helyzet? Két lehetséges válasz adódik: vagy mások elhagyták a világrépet, míg mi megtartottuk, vagy minket egészen különleges viszony köt hozzá. Esetleg egyszerre mind a kettő. S valóban, ha megvizsgáljuk ebből a szempontból a világrép alakulását a történetben, azt mondhatjuk: míg másoknál idővel torzult és módosult sokszor jelentősen, mi - lényegi elemeit tekintve tisztán és torzítástalanul megőriztük leginkább 'képes beszéd' formájában ott, ahol senki sem kereste eredeti szerepében: **a néphagyomány szellemi és tárgyi világában**. Így élhet tudatunk és lelkünk mélyén voltaképp a mai időkig átmentve. Maga az áthagyományozás hol tudatosabb, hol lelkesebb természetű volt az időben. A vallástörténet a megnevezését is ismeri és számon tartja ősvallásunknak (még ha nem is hivatkozik rá lépten-nyomon) a nevet azonnal etnikumhoz kapcsolva: 'szkíta (ős) vallás', 'szkíta népi-nemzeti szertartásrend', 'szkíta fényvallás', 'szkíta kereszténység'/'fénykereszténység'/1/

Az elmondottakból következik, hogy ezzel immanens módon egy kultúrtörténeti (és emberségtörténeti!) mércét is kaptunk, amennyiben az ősvallás eszmerendszerétől és megvalósításától való távolság (a torzulás foka) megfelelésben áll egy nép belső megtartó erejével, műveltségének egyetemes voltával, a természeti környezethez való egészséges viszonyával (ökológiai aspektus), identitásának tisztaságával és sebezhetőségével. Sőt,

mércénk egyfajta irányítóként szolgálhat az etnogenezis és az őstörténet bizonyos alapvető kérdéseihez is.

De melyek ősvallásunk legalapvetőbb értékei, elemei? Erre hagy válaszoljunk a kongresszus egy másik szekciójának főszereplője, Petőfi szavaival: "**szabadság, szerelem...**". Szabadság a teremtett világban a Teremtő képmásaként (mellérendelő viszonyrendszer!) és olthatatlan szerelem minden létező, de leginkább a lét forrása iránt (hierarchia tudata!). A Teremtőt a világ megalkotásában ugyanis ez a két idea vezette, következésképpen minket embereket is ezek kapcsolnak össze egymással és a Teremtővel! ("Úgy szeressétek egymást, mint ahogy én szeretlek Benneteket....") Így vezethetjük vissza létünket bizton egészen annak forrásáig.

A másik alapvető eleme ősvallásunknak: **Boldogasszonyba**, mint a formát öltött világ és a bölcsesség ősanjába vetett **ősbizalom**. Ahol másutt a vallás és mítosz történetében alakjának jelenléte még határozott (nagyrészt a népágainkkal való közvetlen érintkezésnek köszönhetően), ott is már torzan, aspektusait tekintve elválasztottan és/vagy túlkonkretizálva jelenik meg. Nálunk esszenciálisan: **hármasságot** alkotva. Mert, ahogy van 'atyai' hármasság, úgy van 'anyai' is, amit hagyományunk tisztán és kompromisszumok nélkül megőrzött. /2/

Ők hárman: '**Nagyboldogasszony**' ('Szülőboldogasszony'), aki a Mindeneknek életet adó, a Világ kezdetének Istenanyja (az Isteneknek is szülőanyja!), a Menny Királynője és Asszonya. '**Boldogasszony**', aki Nagyboldogasszony legidősebb leányaként őriz és gyógyít! '**Kisboldogasszony**', aki örökkön szűz s a természeti világ Istenasszonya.

Sok kutató osztja azt a véleményt, hogy a legősibb hármasság női természetű volt.

Az a legfőbb megtartó erő pedig, amit saját erejénél fogva gyermekének Boldogasszony átadott: a TEREMTŐ BÖLCSESSÉG ANYANYELVE! A világ újratereztésének s így meggyógyításának (igencsak rá van szorulva!) nyelve. A magyar ember ezen a nyelven gondolkodik, fejezi ki érzéseit és önti formába cselekedeteit. **Mert magyar az, aki magyarul gondolkodik, érez és cselekszik!** S addig az, míg ezt meg is tartja. S addig őt is megtartja Boldogasszony e világnak. Ott munkál ezért mindenben e teremtői bölcsesség-nyelv, ahol a magyar magyarként él s általa így a Teremtő teljessége nyilvánul. Ott lesz a **tájbán**, annak nem csak neveiben, hanem működésében is (sajátos logikájában érvényre juttatva a teremtői működés rendjét), s ott lesz a **népszellemben** és népágaink teljes térbeli és időbeli **etnogenezisében** is.

Nincs más dolgunk tehát, mint tisztázva nyelvünk legfontosabb teremtő sajátosságait, elinduljunk magunk felé (egyéni és népi karakter) és ugyanakkor kifelé (tájszellem és működése), hogy megismerhessük újra a legmagasztosabb égi és földi teremtő titkokat! Mert: "Amint fent, úgy hasonlóképpen lent..."

Igy válik számunkra nyelvünk már nem elsősorban nyelvészeti, hanem metafizikai vagyis igazi sorskérdéssé, s innen nézvést érthetjük meg azt is igazán, hogy történelmünk sem más, mint mindig időszerű lehetőség az üdvtörténeti megvalósulásra.

Nyelvünk legfontosabb teremtői sajátosságai

A következőkben tekintsük át a magyar nyelvet teljesen egyedivé tévő teremtői sajátosságokat, pontokba szedve./3/

1. RAGOZÓ NYELV

Legszigorúbb értelemben ez azt jelenti, hogy nyelvünk a valóság leképezésében ősgyökökből (etimon) indul ki, ezeket azután a valóság működése megtapasztalásának megfelelően toldalékokkal és ragokkal egészíti ki. Az így létrejött elemekből formálja meg azután a nyelvi közlés nagyobb egységeit. A legősibb gyökök pusztán egy vagy két hangból állnak. Ebben az elvben tárul fel a Teremtés azon működése, amely szerint minden az Egyből az Egy átvitelével ('átváltozásával') keletkezett s a Teremtés (átvitel) eszköze **az isteni szó** volt (Ige!). Egy adott nyelv ősgyök tartalma arányos annak ősiségével. A ma ismert élő és holt nyelvek közül a magyar tartalmazza a legtöbb ősgyököt, szám szerint 68%-at!

2..MÉLY ÉS MAGAS HANGREND HARMÓNIAJA (VOKÁLHARMÓNIA)

Nyelvünk ezen elve a Teremtés soron következő újabb mozzanatát, a 'szétválasztást' juttatja kifejezésre a nyelvi világot is ily módon mély és magas 'szférákra' osztva.

3. IGEI ÉS NÉVSZÓI EGYALAKÚSÁG

Ezt nevezhetjük nyelvünk 'teremtésközeli' vagy 'forrásközeli' sajátosságának, amennyiben ezzel a világot még abban az állapotában ragadja meg, amikor nem egyértelműsített annak folyamatszerű (igei) vagy állapotszerű (névszói) jellege./4/

4. SZAVAK NEMÉNEK HIÁNYA

A magyar nyelv nem ismeri a nemeket (hím- nő- és semleges neműség), bár hozzá kell fűznünk a pontosság kedvéért, hogy vannak bizonyos 'finom eszközei' a nemi sajátosságok érzékeltetésére. Nyelvünk e sajátossága szintén 'forrásközeli' jellegét mutatja, s azt is, hogy a nyelv egésze alapvetően a folytonosságra hangolt, vagy másképp fogalmazva 'igei természetű' ("kezdetben vala az Ige.....").

5. A JELENTÉS MEGHATÁROZÁSÁBAN A MÁSSALHANGZÓKÉ A FŐSZEREP

Ez a tulajdonság azt jelenti, hogy egy adott szó és egész analógiás jelentés-tartományának jelentéseit úgy tapogatja le, hogy ebben az alapot az adott szó mássalhangzós szerkezetére bizza, míg az analóg jelentéseket a hangalaki hasonlóságok elve mentén, szóbokrok létrehozásával kapja meg úgy, hogy a mássalhangzók szabad helyiértékűek (tetszés szerint cserélhetők). Így lesz a szóbokor a Teremtés működési elvének visszatükrözője az Egy átvitelének elve szerint. (lásd például a KÖR ősgyök KaR, KÉR, KÖRÖK, KeReK, KeRÉK, KaRiKa stb. szóbokrát.)

Mínt hogy a mássalhangzók a képzésük során felvett jellegzetes szájállás és az ennek okán kirajzolódó levegő-útvonal alapján 6 csoportba/kategóriába (pontosabban 5+1 kategóriába) sorolhatók, kozmikus vonatkozásukat illetően az **őselemeket** (a szkíta-magyar hagyományban 6 ilyen van: Szusz/Szösz, Élet, Tűz, Víz, Levegő és Föld), vagyis a Mindenség működésének elemi alapjait nyilvánítják meg (lásd az 1. ábrát). Érdekes az ábrán látható alapjeleket összevetni a székely-magyar rovásírás - adott hangzókatégoóriába tartozó hangok - betűjeleivel. A nagyfokú egyezés a motivált-szerves jelhasználat bizonyítéka. Alapjeleink azonban a magyar népművészet - a hivatalos néprajzkutatás által pusztán csak "díszítményeknek" tartott - képi kompozícióinak alapelemeiként is megjelennek rendre-módra, így lehetővé téve azok nem csak képi, hanem hangzósított olvasatát! Így e képes üzenetek immáron három jelentésszinten lesznek olvashatóak, egymással kölcsönös megfelelésben s egymást egyensúlyozva, ezzel biztosítva, hogy az üzenet se öncélú 'zsánerré', se önkényes absztrakcióvá nem válhasson! Mínt hogy a mássalhangzók magukban hosszan nem ejthetőek (hiszen ezért mással-hangzók!), egyúttal a pillanatszerűséget, vagyis az állapotot nyilvánítják meg. A magánhangzók ezzel szemben viszont hosszan is ejthetőek, s ha

mély-magas párokba állítjuk őket, számuk nyelvünkben éppen 7 lesz, egyszerre megidézve a folyamatot és a bolygói hetesség működését (magyar hagyományban: 'bujdosó csillagok', vagyis a mozgás/változás képviselői!).

A táj nyelve

Az előzőekben elmondottakból egyenesen következik, hogy a magyar nyelv egész rendszere belsőleg motivált, szerves és teremtő logikát tükröz. Ennek megfelelően a táji elemek (hegyek, völgyek, folyók, patakok, mezők, falvak stb.) megnevezése sem közmegegyezés eredménye, hanem a táj és a vele szerves kapcsolatban működő ember, közösség, népcsoport szellemiségének és/vagy lelkiségének kifejezője úgy, hogy mindezt azonnal kozmikus (mert csak így lehet teremtői is!) keretbe helyezi. A tájban lévő nevek olyan kulcsok/kódok, melyek (át) élhetővé és érthetővé teszik a táj arculatát és működését, táj-ék-ozottá a benne munkálkodó embert.

Ha sikerül megtalálni és megismerni az adott táj valóságosan (is) működő kapuját, a cselekvések szintjén is közvetlenné válik - egymásra épülő egyre nagyobb léptékben - a lét kiteljesítése, meggyógyítása és újrateremtése. Nyelvünk tehát itt is utat mutat, azaz tájól...

A keresett kapu: a szent hely. E helyek a táj(egység) középpontjai, a magasabb tájékozódás kiindulópontjai. Egymásra épülve működnek: volt szent helye a családnak, a falunak, a tájegységnek s az egész országnak. Sőt maga az egész ország is szent hely hagyományunkban! Mitől szent mindez? Mert maga az Isten jelölte meg 'pecsétjével', emelte fel magához. Így a szent hely mindig két világban van: az égben és a földön. Ezért lehet kapu (is)! E pecsétnek az Isten időről-időre jelét is adja, ez a 'jelenés'.

E helyek általában magaslatok (hegyek csúcsai, dombok, épített halmok), szigetek (víz által körülzártan), barlangok. Mindig a természetben, mert a természet a közvetlen Isten alkotta templom. Ennek oltárai ők, a táj szellemi és lelki életének központjai. Régről ismert, hogy a helyeket megszentelt erővonalak kötik össze. Maguk a helyek az erővonalak többszörös metszéspontjai, ahol az erővonalak által alkotott **kereszt tény**! A metszéspontok a hierarchikusan működő világ különböző rétegeibe vannak bekötve. Gyakran nem is egyetlen, hanem több rétegbe. Így a szent hely 'működtetésével' több hierarchiát is el lehet érni. Jól látható: ahogy az ember energetikai rendszere működik az ún. 'csakrákkal' és az azokat összekötő 'meridiánokkal', úgy működik a táj is. Így lesz Isten és teremtett tája 'emberléptékű', az ember pedig 'istenléptékű'.

Az erővonalak láthatatlanok de jól érzékelhetők s a tájban megnyilvánuló nyelv is felfedi őket, ugyanis a nevek bizonyos tartalmilag jellemző elemei egy-egy erővonulat mentén folyamatosan ismétlődnek! Hogy pontosan mire is kell itt gondoljunk, ennek megvilágítására álljon itt néhány példa!

A Kárpát-medence működésének legnagyobb léptékében két pólusa van. A két pólus a duális világműködést biztosító két szakrális centrum. Mindkét pólus megnevezése nyelvünkben: PiLiS. A kifejezés eredetileg olyan tetőt (tetőpontot) jelöl, ami csupasz/kopasz így (ha a fejtetőt is számításba vesszük) azonnal vallási többletjelentést kap. A duális működés értelmében a két Pilis eltérő szerepű. Az egyik, földrajzilag a felső a fénnel, a teremtő és megnyilvánító elvvel, a világossággal, az Atya és a Fiú princípiumával, a Nappal analóg, így ennél fogva ezt az elnevezést használjuk: NaPPiLiS.

A másik, a földrajzilag alsó helyzetű a befogadással, a megtartó erővel, a sötéttséggel, a szűzi elvvel, a bölcsességgel (beavatás!), az Anya princípiumával, a Holddal és a Vénusszal analóg, így rá ennél fogva a HoLDPiLiS elnevezést használjuk. (lásd a 2.sz.ábrát)

A két központot két hullámzó erővonalat köti össze. /5/ Egyikőjük látható, ez a Duna hullámzó folyama, a másik láthatatlan megszentelt erőáram, a szakrális földrajz kutatásában jól ismert s a radiesztézia számára pontosan követhető-mérhető 'csillagösvény'. De a teremtő nyelv ezt is láthatóvá teszi számunkra, mert vonalában bizonyos elnevezések (vagy azok alapelemei, gyökei) következetesen ismétlődnek. Ezek a nevek, névelemek általában igen 'beszédesen' mutatnak rá azután az erővonal által képviselt működés alapsajátosságaira. Konkrét példánknál maradva, csillagösvényünk esetén ez a név: a CsaBa. (A vonulat mentén sorakoznak: Piliscsaba, Rákoscscaba, Csabacsúd, Békéscsaba, Csabaszabadi, Csabamező) De ugyanezen vonulat mentén - mintegy beteljesítve a csillagmitoszi hagyományunk által a csillagösvényhez(=Tejút) kapcsolt mitikus-tartalmi elvárásokat, egy másik erő neve is tettenérhető, a 'szarvasságé'. Hol konkrét táji elnevezésként, esetünkben most Szarvas városaként (a Kárpát-medence mértani középpontját s ezzel egy új haza megtalálásának mindig időszerű kiindulópontját képezve, a közelben Magorral!), hol e mitikus 'vezérállat' jelenési helyét kijelölve Vác közelében (Váci szarvascsoda).

A két központhoz még két - talán az előzőeknél is jelentősebb -erővonalat csatlakozik: a Nappilisből egyik oldalon Itália (a hajdani Etrúria központja), a másik irányban Meótisz (Hunor és Magor szarvascsodája!) felé, másrészt a Holdpilisből egyrészt a Nappilis felé, másik irányban pedig az alsó Duna-kanyar (Vaskapu!) érintésével a hajdani Hettita birodalmi központon (Hattusas) keresztül Jeruzsálem szkíta alapítású városa felé! (lásd a 3. sz.ábrát)

Az első vonulat mentén a leggyakoribb tájnév (elem). a BáL, a másik vonulatnál: a BéL(i). Mindkettő ősi istennév, eredetileg ugyanazon Teremtő Anya-Atya megnevezése. Különbözőségük akkor érthető igazán, ha elhagyjuk a név kezdőhangját: áL(l) és éL, azaz állapot és folyamat és annak megteremtői, vagyis Atya és Anya! /6/

Hasonló módon és logikával jelennek meg népi csillagneveink is a tájban, konkrét működéseket felfedve így, azaz jelezve, hogy az adott területnek ki az égi vigyázója/felügyelője. Különösen hegycsúcsok és halmok neveiben találkozhatunk velük előszeretettel, utalva ezzel arra, hogy e halmok (zömében áldozó- és temetkezési halmokról van szó) csillagokat testesítenek meg (s vélhetően a halomtest alá a talajba temetett lelke az ősi csillaghit szerint az adott csillagra távozott). Igen szép példája ennek a Békés megyében található Kétegyháza település határában Radnai Mikes helytörténész által (is) beazonosított 'Göncöl Szekér'- halomcsoport. A hét halom a csillagképet formázza a pusztában, csak éppen fordított helyzetben, mint ahogy az égen látható, eleget téve ezzel a 'tükörvilág' megfordító/tükröző tulajdonságának. A hegycsúcsok esetén pedig álljon itt példaként a Holdpilis rendszerén belül található Béli-hegység három jellegadó csúcsa (Bálatyuska, Pillis/Szártető, Izzó), amely pontosan formázza meg mitikus őstörténetünk egyik főszereplőjének, Nimródnak égi alakját, egészen pontosan annak 'övét' hármasságával (ma: Orion-öv, csillagai: 'Rónakirály', 'Rónaörző', 'Rónapallér'). Ugyanez a Nappilis esetén is elmondható, itt a három 'kitüntetett' magaslat az Árpádvár, a Rám-hegy és a Magos-hegy. Ez a hármas egyébként a tájban leggyakrabban előforduló égi-földi csillagmegfelelés! A példák még hosszan sorolhatóak kiegészítve azzal, hogy gyakran egész égbolt-tartományok teljes csillagserege jelenik meg a tájban! Erre igen szép példát szolgáltat a Holdpilis rendszerének tágabb léptéke, azaz a Béli-hegység (=Nimród/Orion) most kiegészítve a Béli-medencével és a Boga-völgygel (=Bika csillagkép), a Királyerdő egész területével, beleértve Nagyváradot (=Szekeres csillagkép a Capella főcsillaggal!) és közvetlen környezetével/'kisugárzásával'

MáGoRig (Csolt-monostora, a Vata-féle ősvallási felkelés kiindulópontja) (=Ikrek csillagkép). Különösen beszédes a Váradi Egyház központjának megfelelése a Capella főcsillaggal, hiszen alapítóját, Szent Lászlót hagyományunk Csaba Királyfi újrateremtőként, karizmájának viselőjeként tartja számon s e név hangalakai változata a főcsillag nevének. E rendszerből a megidézett téli csillagmező egyébként leglátványosabb-legfényesebb csillaga sem marad ki: a Sirius ('Kutyacsillag'), a Nagy Kutya csillagképének főcsillaga Boldogasszony egyik szent állatának megidézője (Délvidéken Körösanya szent kutyája!), földi megfelelője pedig GyuLa, Nádi Boldogasszony (=Izisz?) vallási központja. GuLa viszont a szumir mitológiában nem más, mint Bau ('Baudug'-Boldog) istennő földre szállt alakja, Nimród-Nimurta kedvese és felesége, a gyógyítás védelem istennője!

Felmerül a kérdés, ha a csillagképek téri vonatkozásában ilyen látványos és jól nyomon követhető földi megfelelés létezik, mi a helyzet a kozmikus működés másik - az időbeli működés kereteit biztosító - rendszerével, az Állatövi jegyekkel?

Nos, természetesen mind a 12 megjelenik a tájban hiánytalanul. Beazonosításukhoz itt is elegendő nyelvünk tanúságából kiindulni, legtöbbször épp a gyökök jelentését figyelembe véve. Így azután nem ér meglepetés minket, ha a tájelemek nevei következetesen és pontosan megrajzolják a Kárpát-medencét bekeretező 12 elemű körüket. /7/ S hogy nem 'belemagyarázásról' van csupán szó, azt kizárja egyrészt az összegyűjtött nevek mennyisége és egybecsengése, másrészt egy különleges jelenség is. A Vízöntő jegyének territóriumára érve ugyanis a táj elemeinek nevei (különösen a halmok esetén) kezdenek kétirányban megismétlődni, mintegy 'széthullámozni'. Mintha egy képzeletbeli tükröt helyeztünk volna el a térkép egy meghatározott pontján.... ..és számunkra ez az a pont, ahol semmilyen kétségünk nem maradhat az égi-földi megfelelés működésének valóságát illetően! Ez a 'széthullámozás' ugyanis épp a Vízöntő sajátossága! (lásd az 5.sz. ábrát)

Az elmondottat láttató ábrán (lsd. 4.sz. ábra) azután az is szépen nyomon követhető, hogy a csillagképi szintre visszatérve, a Tejút a földön is kitüntetett helyzetet képvisel! Lefedi a Nappalist és az egész Északi- és Dunántúli-középhegységet a Balaton-felvidékkel s fedésben áll a korábban ismertetett BÁL-vonulattal. Az általa kijelölt irány pedig az Ikrek csillagképe felé tartva Hunor és Magor már korábban felemlegetett mitikus szarvas vadászatának helyszíne, míg a másik irány - sokat sejtetően - Róma.

Érdemes még kitérni a névazonosságokat illetően azok erővonalaktól független előfordulására is. Ott, ahol ilyennel találkozunk, bizonyíthatóan a táj működésében azonos jellegű pontot feltételezhetünk (az akupunktúrás/akupresszúrás pontok analógiájára). A pontok egymásból kibomló működése pedig szintén teremtő rendszert alkot, amely hasonlóképp megjelenik a táji elemek neveinek gyökrendszerében. Csak fel kell ismerni ezt a rendszert tájegységként! Eddig, vagyis a felismerésig sikerült eljutnia még a múlt század második felében Vámos-Tóth Bátor emigráns kutatóknak, aki a méltán közismert 'TaMaNa'-elméletben fejtette ki eredményeit. Azonban az értelmezést már nem sikerült megadnia, talán, mert nem az ősvallás teremtői világképében kereste azt elsősorban...

Hasonló megközelítés és rendszer látszik felsejleni, de sokkal erősebb kötődéssel a mitikus-regei világhoz Paál Zoltán: ARVISURA c. munkájában. Itt a földrajzi nevek személy- és istennevekként szerepelnek, hálózatukat, rendszerüket a (palóc) regék történései magyarázzák az általa újraköltött formájukban. /8/

Táj, népszellem és nyelv

Szemlélődésünk irányát némiképp megváltoztatva vizsgáljuk most meg, az előzőekhez képest milyen üzenetet tartogathat még számunkra a táj névrendszere?! Van-e olyan sajátossága nyelvünknek, amit eddig nem vettünk számításba? Nos, igen, maga a tájnyelv, amely számtalan szint biztosít használatával úgy, hogy mégis mindenki megért mindenkit. De milyen rejtett üzenet munkál a tájnyelvben, amely egyúttal létrejöttét, különösségét, egyedi sajátosságait is eredményezte? S milyen működési szintet képvisel a nyelvi megnyilatkozás világában? Egyrészt, eredetileg ez közvetíti az egyéni nyelvi megnyilvánulást az általános nyelvhasználat felé. Így viszonyuk megfelel az egyetemes közösségi-egyéni, illetve a szellem-lélek-test viszonyrendszernek. Másrészt a tájnyelvben találkozik össze és alkot szerves, harmónikus egységet **a táj szelleme, a nép szelleme és nyelvi megnyilatkozása**. E kapcsolat szervessége itt is komolyan veendő! Számos népművészeti, népkarakterológiai és szellemi földrajzi kutatás igazolja, hogy az adott táj(egység) jellege (klímája, földrajzi arculata, jellegzetes alakzatai, flórája-faunája, életfeltételei), a benne élő ember szellemi 'temperáltsága' és közösségi karaktere és mindezek teremtő megnyilvánulása között rejtett, de határozott összhangzás van. Ez az összhang leginkább lélekkel érezhető, de tudatosítás és értelmezés lehetősége is adott, ha a jelképek nyelvén közelítjük meg alapvetően a kérdést és azt vizsgáljuk, melyek a meghatározó jelképek, milyen egyedi formavilágot képviselnek, miként szerveződnek sajátos rendszerbe az adott tájegységi műveltségben. Ezek a jelképek s képjelek azután visszaköszönnek minden szellemi-lelki-testi mozdulásban, minden emberi megnyilvánulásban (sőt nem kizárólag az emberiben, hanem például madarak énekében, vagy vadak násztáncában. /9/), a szövéstől a faragáson át a táncok mozgalmaig vagy épp a hegedűvonó mozgatásáig./10/

De a táj tagoltsága, a tájegységek egyéni arculata, az ott élő népág karaktere és nyelvjárási sajátosságai egyúttal átvezetnek bennünket következő témánkhoz is. A népcsoport szellemisége ugyanis nem kizárólag a tájban gyökeredző sajátosság, hanem legalább annyira történeti gyökerű is úgy, hogy mindenkoron kapcsolatot mutat a tájszellemmel! A nép sorsa, sorsfeladata bontakozik ki a szemünk előtt az **etnogenezis** útján! Ennek tudata, mindenkori ismerete és összefüggései tájjal, népszellemmel és nyelvvel teremtették meg és teszik érthetővé az olyan népági (és földrajzi) elnevezéseket, mint a 'fehér' és 'fekete', 'felső' és 'alsó', 'vizi' stb., vagy az olyan alapvető elnevezéseket, mint HuN, KuN, BeSeNyó, MaGya(R), MéD, SzaBiR/SzaVáR(D), ÚZ, (I)JáSZ, SZéK(eLy), AVaR stb. Ha ezután e neveket a térképre rajzoljuk időbeli megjelenéseik szerint, megkapjuk az egyes népágak és egész népiségünk etnogenezisét mind időbeli mind térbeli vonatkozásban. Ezt tárgyalja részletesen és meggyőző bizonyító erővel Zentai Ákos kutató tanulmánya „A magyar nyelv összefüggései az etnogenezisben” címmel.

E nevek mögött több más összefüggés mellett leginkább a népiségünk alapműködését meghatározó 'ÉLETFA'-modell (vagy 'MAG-HÉJ'-modell) búvik meg (lásd a 6.sz.ábrát), ami nem más, mint az élet és az egyetemes lét kibontakozásának, a Teremtő önMaGára ismerésének, az ember isteni tudatosodásának folyamata, végső soron üdvtörténeti küldetésünk beteljesítésének záloga! A 'szkíta népi-nemzeti szertartásrend' és világkép megvalósulásának kérdése! Ezért lettünk és vagyunk TÁLTOS NEMZET!

/1/ A 'kereszténység' megnevezés zavaró lehet az előzőekben elmondottak alapján, de szem előtt kell tartanunk, hogy itt az elnevezés nem elsősorban történeti szempontú, hanem metafizikai jellegű abban az értelemben, azt történeti 'megalapítója' (Jézus Krisztus) kinyilatkoztatta: "Én vagyok a kezdet és a vég." Ebben az értelemben nem az időbeli reveláció a lényeges és így Jézus nem is tekinthető egy új vallás kinyilatkoztatójának, inkább az ősi igaz tanítás helyreállítójának.

/2/ Számos néprajzi kutató és gyűjtő tartja a népi vallásosság egyik legfontosabb elemének Boldogasszony hármas megnyilvánulását és a hozzájuk kapcsolt különböző képzeteket. Elegendő itt hivatkozni Kálmány Lajos gyűjtőmunkájára és Boldogasszony' c. munkájára.

/3/ A következőkben összefoglalt sajátosságokat, ismereteket részletesebben (néhai) Pataky László róváskutató nyelvészeti alapvetése nyomán Pap Gábor művészettörténész fejtette ki 'Jó pásztorok hagyatéka' c. könyve függelékében.

/4/ Népművészetünknek és ősművészetünknek egyaránt sajátossága, hogy könnyedén változtatja a folyamat- és állapotszerűséget. E jellemzője mind a tárgyi, mind a szellemi alkotásokban jelen van. A folyamatosság képi megjelenítője a növényi élet (pld.indák), az állapoté általában a különféle állatalakok. Természetesen mind a két jelkép további kozmikus és földi jelentésszinteket is képvisel.

/5/ Az erő hullámzásának általános folyamatjele megegyezik a 'CSÚSZÓ hangzókatégória alapjével teljesen indokoltan, minthogy mind a két működés az átváltódást-átcsúszást biztosítja egyik megnyilvánulásból a másikba, az egyik a hangok hullámzásának világában, a másik a szakrális erőkében.

/6/ Ezt az összefüggést Berényi László Géza kutató vette észre először.

/7/ Lásd Scheffer Miklós kutató idevonatkozó kiváló felismeréseit. Scheffer Miklós: A Kárpát-medence és a csillagos ég. Forrás: internet: epa.oszk.hu/02300/02387/00035/pdf/EPA02387

/8/ Azt a felismerést, hogy a hazai földrajzi nevek, tájnevek döntő többsége istennév vagy személynév eredetű, először Pataky László békéscsabai róváskutató bizonyította meggyőző erővel. Nem felesleges megemlíteni, hogy Patakyt munkakapcsolat kötötte össze Paál Zoltánnal.

/9/ Szőke Péter zenekutató énekes madarak énekének lassításával és elemzésével bizonyította a pentaton hangrendszer használatát, sőt, egyes esetekben régi stílusú magyar népdalok dallamának (dallamvázának) megjelenését.

/10/ Ifj.Csoóri Sándor a hegedűvonóra szerelt világító dióda segítségével bizonyította, hogy a primás dallamjátéka közben a vonó végével a levegőben az adott tájegység műveltségének jellemzően használt alapjeleit rajzolja meg.

Felhasznált irodalom:

Born Gergely: Táncra lábom... A test teljes imája. Két Hollós Kiadó, Bp.,2017.

Ifj. Csoóri Sándor: Zenezavak. 277 magyar pentaton népdal képzeletfejlesztő képekkel. Süss Fel Nap Kiadó, Bp.,2004.

Falvay Károly: Nagyboldogasszony. Női szerepkör a magyar ősvallás tükrében. Püski Kiadó, Bp.,2006.

Pap Gábor: Csak tiszta forrásból. Adalékok Bartók Cantata profanájának értelmezéséhez. A Kós Károly Egyesülés kiadványa, Bp., 1990.

Pap Gábor: Jó pásztorok hagyatéka. Magyar népművészet. Pódium Műhely Egyesület-Magányos Kiadó, Debrecen, 1993.

Toroczkai-Wigand Ede: Öreg csillagok. Táltos, Bp., 1916.